

Luontoaskel terveyteen – Lahden seudun terveysterveyden- ja ympäristöohjelma 2022-2032

Luontokunnat-verkoston aamukahvit 11.1.2022
Ympäristöneuvontapäällikkö Päivi Sieppi, Lahden kaupunki

LAHTI

1. Lahden polku Euroopan ympäristöpääkaupungiksi 2021
2. Luontoaskel terveyteen –ohjelma ja sen tavoitteet

A photograph of a person wearing a dark winter jacket with a fur-lined hood and a light blue beanie, sitting on a snow-covered field. In the foreground, a red exercise bike is visible. The background shows a line of trees and a building under a pale sky. The word "LAHTI" is written in white capital letters in the bottom right corner.

LAHTI

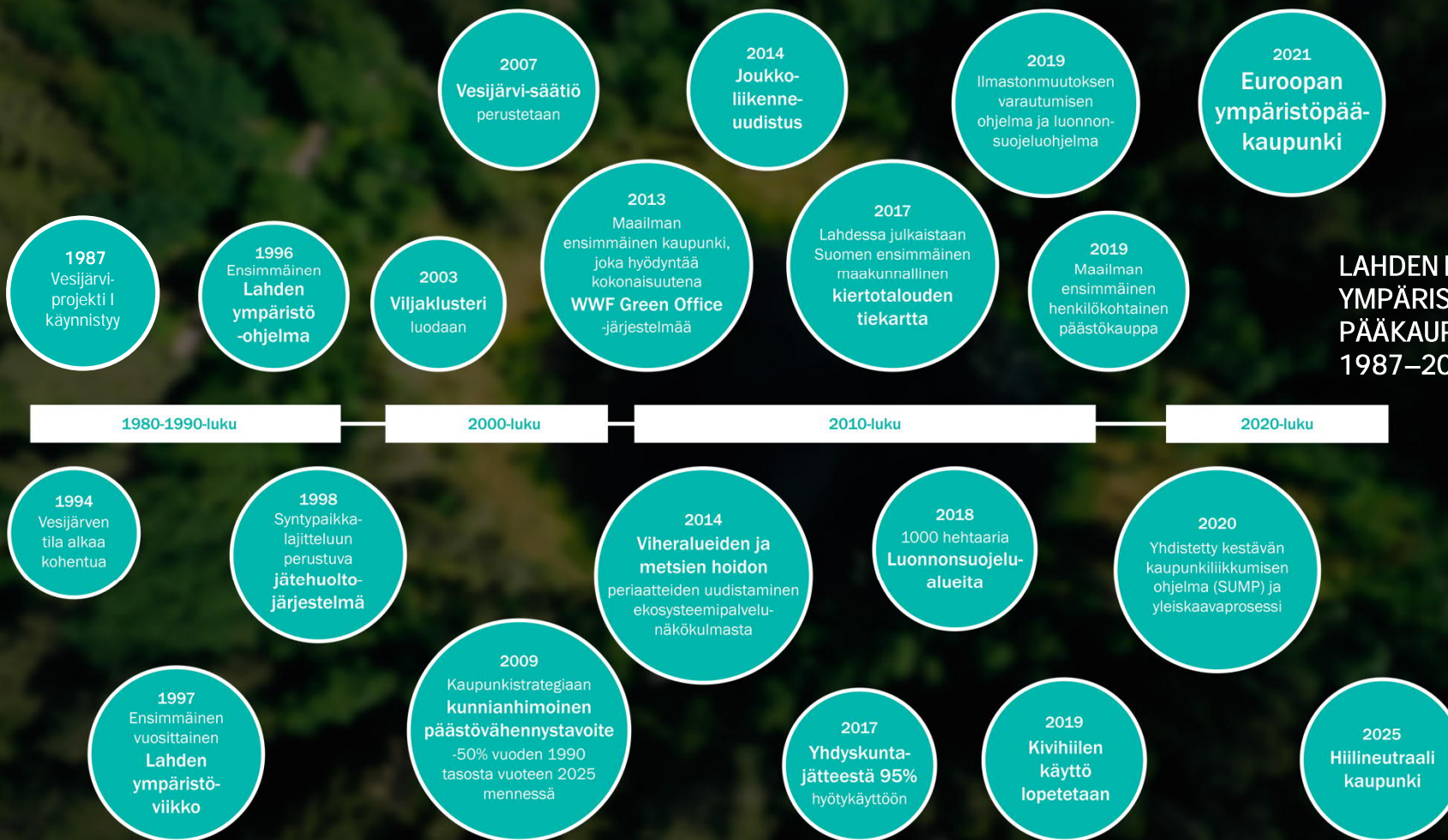

Lahti on ensimmäisenä suomalaisena kaupunkina Euroopan ympäristöpääkaupunki.

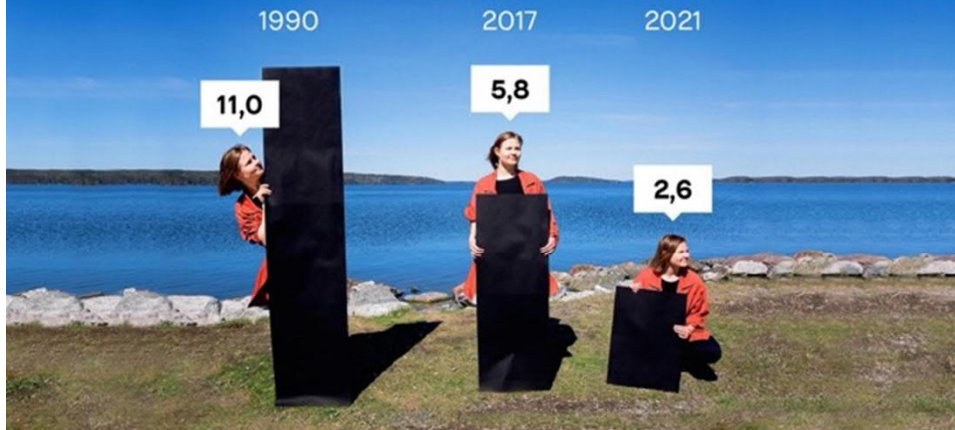
Tunnustus myönnettiin
Lahdelle pitkäjänteisen
ympäristötöyön ansiosta

LAHDEN MATKA YMPÄRISTÖ- PÄÄKAUPUNGIKSI 1987–2021

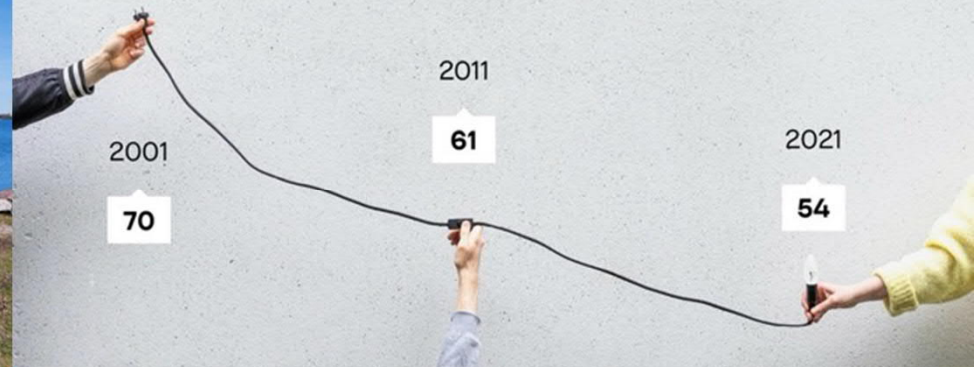

Kasvihuonekaasupäästöt (tonnia asukasta kohden)

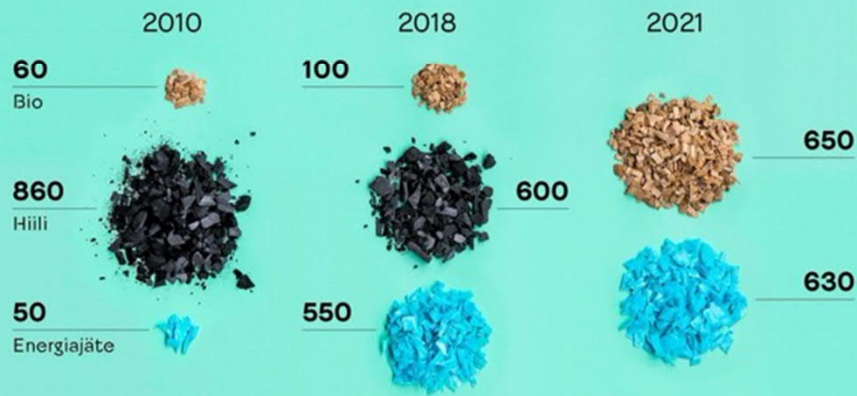

Energian ominaiskulutus (kWh/m³)

Kaupungin koulut, päiväkodit, liikuntatoimen tilat ja toimistorakennukset

Kaukolämmön tuotanto (GWh)

Jätteen hyödyntäminen

Kestävän liikkumisen osuus 2030

Keskustan ilmanlaatu (NO₂ vuosikeskiarvo µg/m³)

Fosforipitoisuus (µg/l metrin syvyydessä)

Luonnonsuojelualueiden pinta-ala (ha)

Luontoaskel terveyteen – Lahden seudun terveysterveyden- ja ympäristöohjelma 2022-2032

LAHTI

- Taustalla suuret haasteet: kansansairauksien lisääntyminen, ilmastonmuutos ja luontokato
- Yhdistää terveys- ja ympäristötavoitteet
- Monialainen tutkimustoiminta liitetään osaksi ohjelmaa

TAVOITTEET

Kansansairauksien
ehkäiseminen

Luonnon moni-
muotoisuuden
edistäminen

Ilmaston-
muutoksen
hillintä ja
muutokseen
sopeutuminen

Terveys- ja
ympäristö-
toimijoiden
yhteistyö

Taloudellinen
vaikuttavuus

Muutetaan ravitsemusta terveellisemmäksi ja kestävämmäksi

Lisätään liikuntaa ja fyysistä aktiivisuutta

Parannetaan asuinympäristön terveellisyyttä ja kestävyyttä

Edistetään ihmisten monipuolista yhteyttä luontoon

TEHTÄVÄT

Jokaisesta tehtäväkokonaisuudesta on tehty toimenpideideointia tuleville vuosille - esimerkki

Toimenpidekokonaisuudet	Ideoita vuosina 2022–2024 tehtäviksi tai aloitettaviksi toimenpiteiksi	Mahdollinen vastuutaho ja miten tulosta voidaan mitata?
1. Sisällytetään ammattilaisille suunnattuun ravitsemusviestintään sekä terveys- että ympäristönäkökulma ja sovitaan suorista terveyttä ja ruoan kestävyyttä edistävästä toimenpiteistä ravitsemuspalveluissa.	- Aletaan kehittää järjestelmällistä puheeksiottamisen toimintamallia harkittuihin asiakas- ja potilastilanteisiin terveellisen ja kestävä ravitsemuksen edistämiseksi. - Aloitetaan terveydenhuollon henkilöstön lisäkoulutus kestävästä ja terveellisestä ravitsemuksesta (yhteys puheeksiottamisen toimintamalliin). - Julkisessa ruokatarjoilussa tarjotaan kasvisruokia ja kestävää sekaruokaa. - Kiinnitetään huomio kasvisruoan laatuun ja maittavuuteen. - Vähennetään ruokahävikkiä. - Tuupataan terveellistä ja kestävä ruokaa: • Luodaan sydänseteli tai vastaava (lounassetelin tapaan). • Julkisessa ruokatarjoilussa terveellinen ja kestävä ruoka laitetaan ensimmäiseksi tarjolle linjastolle sekä ruokalistalle. Haastetaan myös yrityksiä tähän toimintamalliin. • Nimetään ja esitetään terveelliset ja kestävät ruoat houkuttelevasti.	- Päijät-Sote, Lahden kaupunki, Päijät-Hämeen Ateriapalvelut sekä näiden välinen yhteistyö. *** - Potilaille kyselyt voinnista ja asenteista ohjelman alussa, (puolivälissä) ja lopussa. - Väestökyselyt tiedon tasosta ja ruokakäyttäytymisestä ohjelman alussa ja lopussa.
2. Lisätään kansalaisten neuvontaa ja ohjausta ruuan, terveyden ja ympäristön välisistä yhteyksistä.	- Otetaan käyttöön palveluseteli terveellisen ja kestävä ruoan kurseille harkituille asiakas- ja potilasryhmille. - Selvitetään mahdollisuuksia ruokakauppayhteistyölle terveellisen ja kestävä ruoan tuuppaamiseksi. - Tuotetaan eri väestöryhmille ravitsemusviestintämateriaalia, jossa on huomioitu ruoan terveys- ja ympäristövaikutukset (oppaat, internet, some). - Kehitetään ravitsemusviestintää siten, että vähennetään kasviproteiiniin pohjautuvan ruoan erikoisruokavaliotasemaa. - Viestitään myös ympäristönäkökulmasta, sillä osalle ihmisistä ympäristö voi olla kiinnostavampi näkökulma kuin terveys. - Tutkimus- ja asiantuntijaorganisaatiot osallistuvat materiaalien laatimiseen sekä viestintään.	- Päijät-Sote ja Lahden kaupunki sekä näiden välinen yhteistyö. - Järjestöt, yritykset (esimerkiksi ruokakurssien toteutus). *** - Kyselyt ohjelman alussa, (puolivälissä) ja lopussa.

Luontoaskel terveyteen -organisaatio

Ohjausryhmä

Lahden kaupunki
(osahallinnoija/-toteuttaja)

Päijät-Sote
(päähallinnoija)

Lahden Yliopistokampus
(osahallinnoija/-toteuttaja)

Projektipäällikkö
Projektiryhmä

Asiantuntijatyöryhmät sekä erilliset asiantuntijat

Taloudelliset hyödyt

- Sote-kustannuksissa säästöt
- Mahdollistaa kiinnostavat kehityshankkeet eri toteuttajien kanssa
- Uudet liiketoimintamahdollisuudet
- Tukee kaupungin hyvinvoinnin edistämistehtävää

Sosiaaliset hyödyt

- Hyvinvoivat asukkaat

Ympäristöhyödyt

- Tukee kaupungin ympäristötavoitteita: hiilineutraalius, kiertotalous, luonnon monimuotoisuus

Ohjelmavalmisteluun osallistuneet

Päijät-Sote

Tari Haahtela, prof. emeritus

Lahden Yliopistokampus

Kestävä Lahti –säätio

Lahden kaupunki

THL

SYKE

Luke

WWF Suomi

Helsingin yliopisto

Päivi Sieppi
+358 50 5594090
paivi.sieppi@lahti.fi

LAHTI